

A Julian Akadémia hallgatói, 1885
Forrás: Wikipedia

BASICS BEATRIX

FESTŐK ÉS FESTŐNŐK

- A NŐI MŰVÉSZETI OKTATÁS KEZDETEI

A 19. században a művészeti életben boldogulni, eredményeket elérni, megélni a művészetből a hivatalos oktatásban részt vevők számára volt általában lehetséges. Ez az évszázad volt az az időszak, amikor a nők nem csak kivételesen jutottak nyilvánossághoz, hanem tömegesen léptek ki az otthon falai közül: tanultak, fizetett munkába álltak vagy közéleti tevékenységet vállaltak.¹ A nők művelődése, nevelése, oktatása a reformkortól egyre inkább intézményes formában kezdett megvalósulni, a század második felében már a törvényi szabályozás is megszületett, a századforduló idejére egyre több nő szerezhette a diplomát.

A művészeti oktatás terén is jelentős változások történtek. Az Országos Magyar Királyi Mintarajztanoda és Rajztanárképezde „női osztályának” megalakulása különösen fontos esemény volt e tekintetben, lévén az első olyan állami felsőoktatási intézmény, amely a nők számára is nyitott és elérhető volt.² A 2001-ben rendezett *A Mintarajztanodától a Képzőművészeti Főiskoláig* című kiállítás kötetében a női osztállyal, illetve egyáltalán a nők szerepével Bicskei Éva tanulmányai foglalkoztak.³ A szerző más írásai is feldolgozták a nők hazai képzőművészeti oktatásának történetét.⁴ Bicskei Éva összefoglalója érzékletes képet ad a tárgyról: „Nemzetközi összehasonlításban a mintarajztanoda nőképzése sok tekintetben hasonlított, de jelentősen el is tért a korabeli európai felsőfokú képzőművészeti oktatást biztosító intézményektől. Más nemzeti felsőfokú oktatási intézményekkel összemérve a nők képzőművészeti képzésének diszkrimináló és emancipáló vonásai más megvilágításba kerülnek. A mintarajztanoda az első, nők számára felsőfokú képzést biztosító, államilag finanszírozott intézmények közé tartozott, és sokáig az egyetlen olyan felsőfokú oktatási intézmény volt, amely férfiakat »és nőket is« képzett – így jelentősen hozzájárult